

กานานุกรมเปรียญ ๑๖๐ รูปสดับปรณตาม
ธรรมเนียม

กำหนดการไว้ทุกข์

การกำหนดไว้ทุกข์ในการที่สมเด็จพระเจ้าลูก
เขอ เจ้าฟ้าพหุรัตนมณีนภพสิ้นพระชนม์ เหมือน
กันกับเมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าชาย
ศิริราชกกุธภัณฑ์สิ้นพระชนม์ เหมือนกันให้ไว้ทุกข์
แสดงความเศร้าโศก ไปตามกำหนดศตวรรษที่ออก
แล้วเมื่อเร็ว ๆ นี้ ใน ราชกิจจานุเบกษาฉบับที่ ๑๑
หน้า ๔๑ ซึ่งออกวันจันทร์ เดือนเจด แรมแปดค่ำ
ขึ้นคนพศก การที่ไม่ได้ลงข่าวอีกนั้นเพราะเห็น
ว่าการทงปวง ที่ผู้ใดจะต้องประสังกะทรายความ
ในเรื่องไว้ทุกข์ครั้งนี้ ก็ไม่มีผลดีกว่าคราวก่อนนั้น
เลยแต่สักอย่างเดียว เป็นแต่เปลี่ยนพระนามเท่า
นั้น ครั้นจะลงข่าวอย่างเดิมก็เกรงจะตีเถียนว่าซ้ำ
ซากแลไม่มีควมอันใดจะลงแล้ว ครั้นจะไม่ลง
ก็จะว่าราชกิจจานุเบกษาไม่ออก เพราะฉะนั้น
ขอท่านทงปวงจงดูในราชกิจจานุเบกษา ฉบับที่ ๑๑
แล้วจงประพาศให้ถูกต้องตามอัตราเถิด

การตั้งพระราชอาคันณะแล

เปรียญที่แปลพระปริยัติธรรม

ฉนวนศุกร เดือนสิบ ขึ้นแปดค่ำ เวลาเช้า

๕ โมงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระ
เจ้าลูกยาเธอ เสด็จออกทรงพระเคนอาหารมณฑ
ยาศร แต่กรมหมื่นวชิรญาณวโรรสพระราชอาคัน
ณัฎฐ์ใหญ่ผู้น้อย แลพระสงฆ์ที่จะรับตำแหน่งใหม่
รับพระราชทานฉนวนพระที่นั่งสถิตยาศรมหาปราสาท
เวลาบ่าย ๓ โมงเสด็จเสด็จออกพระที่นั่ง

กุโศมหาปราสาท ทรงชุกเทียบนมัสการแล้ว
พระราชทานแผ่นสัญญาบัตร แลไตรแพนแก่
พระมหาสุทนต์โลเปรียญ ๕ ประโยควัดขจรนิเวศ
เป็นพระสุทนต์โลเปรียญที่พระราชอาคันณะ นิตยภัตร
เดือนละ ๔ ตำลึง พระราชทานศาลียัดแล
หักทองขวาง พักรองตราแผ่นดิน พักรองโหมก
ยามหักทองขวางทั้งตัว ยามเข้มชาย ยาศร
อุษัตถลลิต ฝ่ายยาศรเชิงยาศรมุข กระโถน
ขันน้ำถมขัดเป็นเครื่องยศอย่างพระราชอาคันณะ ๑
พระราชทานแผ่นสัญญาบัตรไตรแพน แก่
พระครูปริยัติธรรมคุณาธาร ๓ ประโยควัดอิน
ทรารามเป็นพระวิเชียรธรรมคุณาธาร ที่พระรา
ชาอาคันณะ นิตยภัตรเดือนละ ๓ ตำลึงถึง
พระราชทานศาลียัดแลพักรองตรา พักรอง
โหมก แลเครื่องยศต่าง ๆ อย่างพระ
ราชาอาคันณะ ๑
พระราชทานแผ่นสัญญาบัตรแลไตรแพน
แก่พระครูอุทโมรวงษศาภาวักโขสธ เป็น
พระรามัญมหาเถรที่พระราชอาคันณะ นิตยภัตร
เดือนละ ๓ ตำลึง พระราชทานศาลียัดแล
พักรองตรา แลของอื่นเป็นเครื่องยศอย่าง
พระราชอาคันณะ ๑
แล้วทรงพระเคนผ้าไตรสถับแพรยามโหมกเทศ
พักพิณแพรเหลือของปักเลื่อมอย่างเปรียญ แก่
พระเปรียญเก่าที่แปลได้ ๖ ประโยค ๕ องค์
ทรงพระเคนผ้าไตรสถับแพร ยามโหมกเทศ
พักอย่างเปรียญพันแดง แก่พระเปรียญที่
แปลได้ ๕ ประโยค เก่าใหม่ ๕ องค์

กับเปรียญรามัญ ๔ ประโยค ๑ ของ
ทรงพระเคนฉ่ำไทรสลัแบพร ย่านหมกเทศ
พักเปรียญพื้นน้ำเงิน แก่พระเปรียญที่แปลได้
๔ ประโยคเก่าใหม่ ๑๗ ของ

ทรงพระเคนฉ่ำไทร ย่านหมกเทศพักเปรียญ
พื้นเขียวแก่พระเปรียญที่แปลได้ ๓ ประโยคไทย
ใหม่ ๓๗ ของ ค้างเก่ามหาเนืองวัดอมรินทร
๑ ของ กับเปรียญรามัญ ๒ ประโยค ๑ ของ
รวม ๓๘ ของ

ทรงพระเคนฉ่ำไทรสลัแบพร ย่านหมกเทศ
พักใบตาลขลิบลูกไม้ทองแก่สามเณรที่แปลได้ ๕
ประโยค ๔ ประโยค ๕ ของ

ทรงพระเคนฉ่ำไทร ย่านหมกเทศพักใบตาลขลิบลูก
ไม้ทองแก่สามเณรที่แปลได้ ๓ ประโยค
๖ ของ สามเณรรามัญ ๒ ประโยค ๑
รวม ๗ ของ

ขอเมื่อกทรงตั้งตำแหน่งพระสงฆ์ กรมหมื่น
จชิรญาณวโรรส พระราชาคณะผู้ใหญ่ผู้น้อย
ถาบันกรมผู้ใหญ่ ๓๐ ของ สวดไซเมงกลพร้อมกัน
ไปรอกเกล้า พระราชทานรางวัลหม่อมเจ้า
พระภุชงค์ ในกรมขุนเจริญผลภูกุศล
หม่อมเจ้าเดชมพร้อม ในกรมหมื่นภูมิตถรภักดี
ในการที่เล่าเรียนพระปริยัติธรรมแปลได้ ถึง ๕

ประโยค พระราชทานวัดจตุรพักตรพิมานเป็นมูลค่าราคา
งค์ละ ๒ ซึ่ง เวล่าย้าย ๔ โมงเศษเสด็จขึ้น
จำนวนพระสงฆ์ที่ได้เข้าแปลพระปริยัติธรรม
ครั้งนี้ คณะธรรมยุติกนิกาย เปรียญเก่า
ทุกปรโยชา ๑ หัว ประโยค ๔ สี่ประโยค ๑
รวม ๖ เปรียญใหม่ พระสี่ประโยค ๖

สามเณร ๕ ประโยค ๑ สี่ประโยค ๓
พระสามประโยค ๑๔ สามเณรสามประโยค ๑
รวมพระเปรียญเก่า ๖ พระเปรียญใหม่ ๒๑
สามเณรเปรียญใหม่ ๕ รวมได้ ๓๒ ที่ตก
แลหนี พระ ๑๕ สามเณร ๑ รวม ๑๖

คณกลาง แปลได้เปรียญเก่า หกประโยค ๒
ห้าประโยค ๑ สี่ประโยค ๓ รวม ๖ เปรียญใหม่
พระสี่ประโยค ๓ สามประโยค ๑๐ สามเณร
สามประโยค ๓ รวมเก่า ๖ ใหม่ ๑๖ รวม ๒๒
ที่ตกแลหนี พระ ๑๗ สามเณร ๔ รวม ๒๑

คณเหนือ แปลได้เปรียญเก่า พระหก
ประโยค ๒ สี่ประโยคไทย ๒ สี่ประโยครามัญ ๑
สามเณรสี่ประโยค ๑ รวม ๖ เปรียญใหม่ พระสาม
ประโยค ๑๒ สามเณรสี่ประโยค ๓ สามประโยค ๔
รวมเก่า ๖ ใหม่ ๑๕ รวม ๒๕ หนีแลตก
พระ ๒๓ สามเณร ๑๓ รวม ๓๖

คณใต้ แปลได้เปรียญเก่า พระห้าประโยค ๔
สี่ประโยค ๑ สามเณรสี่ประโยค ๑ รวม ๖
เปรียญใหม่ พระ ๔ ประโยค ๒ สามประโยค ๑๒
รวมเก่า ๖ ใหม่ ๑๔ รวม ๒๐ ตกแลหนี
พระ ๒๒ สามเณร ๒ รวม ๒๔

จำนวนที่ทรงตั้งครั้งยกจำหน่ายเป็นพระราช
คณแลลาสิกขาบทแล้ว คงเหลือคณะธรรมยุติก
นิกาย วัดโสมนัสวิหาร ๔

พระมหาปัญญทิตโต (ข้ม) พรรษา ๕
เดิม ๔ ชั้น ๒ เป็น ๖ ประโยค

พระมหาพุทธทิตโต (แสง) พรรษา ๑๓
เดิม ๔ ชั้น ๑ เป็น ๕ ประโยค

พระถ้วน อายุ ๒๑ แปลได้ ๔ ประโยค

สามเณรชุ่ม อายุ ๑๗ แปรได้ ๘ ประโยค
 คิยบสมเภาพระจักรัก

วักราชประคิษฐ ๑
 พระสมุทโกวิท (มา) พรรษา ๗
 แปรได้ ๘ ประโยค คิยบอาจาริยบุตร
 วักราชบพิง ๕
 หม่อมเจ้าพรภชฌงค์ พรรษา ๘ เกิม ๘
 ชั้น ๑ เปน ๕ ประโยค
 พระมหาศิริทัตโต (เมื่อน) พรรษา ๑๒
 เกิม ๓ ชั้น ๑ เปน ๘ ประโยค
 พระนสง พรรษา ๑ แปรได้ ๘ ประโยค
 หม่อมเจ้าเนรพร้อม ชนษา ๑๘ แปรได้
 ๕ ประโยค
 สามเณรศุก อายุ ๑๘ แปรได้ ๓ ประโยค
 คิยบอาจาริยบุตร อาจาริยรอก

วักบรมนิเวศน์ ๑
 มทาจูฑุณิ (ทัก) พรรษา ๖ เกิม ๓
 ชั้น ๑ เปน ๕ ประโยค คิยบพระเทพโมลี

วักเทพศิรินทราวาศ ๘
 พระมทาชระมโชนสิโก (สิก) พรรษา ๒
 เกิม ๓ ชั้น ๒ เปน ๕ คิยบพระอริยมณี
 พระปลัดศรีสัตโล (สอน) พรรษา ๒๗
 แปรได้ ๓ ประโยค คิยบพระอริยมณี
 พระชันพรรษา ๒ แปรได้ ๓ ประโยค
 คิยบพระอริยมณี
 พระช่วง พรรษา ๒ แปรได้ ๓ ประโยค
 คิยบพระอริยมณี

วักนิเวศธรรมประวัติ ๓
 พระพัน พรรษา ๒ แปรได้ ๘ ประโยค
 พระปาน พรรษา ๑ แปรได้ ๓ ประโยค
 พระกร อายุ ๒๑ แปรได้ ๓ ประโยค
 คิยบพระอมราภิวัคิณี

วักพระนามขัญญิตี ๒
 พระครูพิศาลสารพวรรณ พรรษา ๗ แปร
 ได้ ๘ ประโยค
 สามเณรเพิ่ม อายุ ๑๘ แปรได้ ๘ ประโยค
 คิยบกรมหมื่นนวิชญาณวโรรส

วักเขมาภิรตาราม ๑
 พระครูเขมาภิษขรรณ พรรษา ๒๐ เกิม ๓
 ชั้น ๑ เปน ๘ ประโยค
 คิยบพระปริยัติธรรมธาดา

วักเสนาคนาราม ๓
 พระกลีบ พรรษา ๕ แปรได้ ๓ ประโยค
 พระเพิ่ม พรรษา ๓ แปรได้ ๓ ประโยค
 สามเณรชู่ อายุ ๑๘ แปรได้ ๘ ประโยค
 คิยบพระธรรมราชาญัตถ

วักบวรนิเวศน์ ๒
 พระครูวิสุทธิสารภาณ พรรษา ๘ แปรได้
 ๓ ประโยค คิยบกรมหมื่นนวิชญาณวโรรส
 พระสมุทเลี่ยม พรรษา ๖ แปรได้ ๓
 ประโยค คิยบพระปริยัติธรรมธาดา

วักพิไชยญาติการาม ๑
 พระสมุทโต พรรษา ๗ แปรได้ ๓ ประโยค
 คิยบอาจาริยรอก อาจาริยทรง

วักสัมพันธวงษ์ ๑
 พระสมุทนวน พรรษา ๑๑ แปรได้
 ประโยค คิยบพระพรตมณี

วักประทุมคงคา ๑
 พระสอน พรรษา ๑ แปรได้ ๓ ประโยค
 คิยบพระพรตมณี

วักบุษผาราณสีสาร ๒
 พระจิม พรรษา ๕ แปรได้ ๓ ประโยค
 พระท้วม พรรษา ๑ แปรได้ ๓ ประโยค
 คิยบพระเมธาจาริยรอก

วัดกันมาศยาราม ๑

พระภาค พรวรษา ๑๓ แปลได้ ๓ ประโยค
คัมภีร์หลวงญาณภิรมย์

จำหน้ายวัดขุขวาราม ๒

พระปลัดบัณฑิตโต เกิม ๓ ชั้น ๑ เป็น
๔ ประโยค เป็นพระวิเชียรมุนี
พระมหาหังสโก เกิม ๕ ชั้น ๓ เป็น ๗
ประโยค เป็นพระเมธาธรรมรศ

คณฤถาถ

วัดมหาธาตุ ๕

พระมหาเจม พรวรษา ๑๖ เกิม ๕ ชั้น ๑
เป็น ๖ ประโยค คัมภีร์พระปวิศักรมธากา

พระมหาขุ่น พรวรษา ๘ เกิม ๕ ชั้น ๑
เป็น ๖ ประโยค

พระมหาแถม พรวรษา ๓ เกิม ๓ ชั้น ๒
เป็น ๕ ประโยค

คัมภีร์หลวงญาณภิรมย์

พระมหาอิน พรวรษา ๓ เกิม ๓ ชั้น ๑
เป็น ๖ ประโยค คัมภีร์พระปวิศักรมธากา

พระดี พรวรษา ๘ แปลได้ ๓ ประโยค

พระรอก พรวรษา ๔ แปลได้ ๓ ประโยค

พระพุท พรวรษา ๔ แปลได้ ๓ ประโยค

สามเดชรตี อย ๑๕ แปลได้ ๓ ประโยค

สามเดชรนวน อย ๑๖ แปลได้ ๓ ประโยค

คัมภีร์พระญาณสมโพธิ หลวงญาณภิรมย์

วัดอรุณราชวราราม ๓

พระจ้วย พรวรษา ๕ แปลได้ ๕ ประโยค
คัมภีร์พระศรีสมโพธิ

พระสมหมาย พรวรษา ๘ แปลได้ ๓ ประโยค

พระเปลียน พรวรษา ๕ แปลได้ ๓ ประโยค

คัมภีร์พระปวิศักรมธากา

วัดสกุณ ๔

พระมหาถ่วง พรวรษา ๑ เกิม ๓ ชั้น ๑
เป็น ๔ คัมภีร์ธาวรียพุก

พระมหาขัน พรวรษา ๒ เกิม ๓ ชั้น ๑
เป็น ๕ ประโยค คัมภีร์ธาวรียพุก

พระทวย พรวรษา ๗ แปลได้ ๕ ประโยค

พระทิม พรวรษา ๔ แปลได้ ๓ ประโยค

คัมภีร์หลวงญาณภิรมย์

วัดภาคกลาง ๑

พระปฎิภาแถม พรวรษา ๗ แปลได้ ๕ ประโยค
คัมภีร์หลวงญาณภิรมย์

วัดสามจีนใต้ ๑

พระทิม พรวรษา ๕ แปลได้ ๓ ประโยค
คัมภีร์ธาวรียพุก

วัดสังเวชวิศาราม ๓

พระหุ่ย พรวรษา ๑๘ แปลได้ ๓ ประโยค
คัมภีร์หลวงญาณภิรมย์

วัดเทพนิการาม ๑

สามเดชรนวน อย ๑๕ แปลได้ ๓ ประโยค
คัมภีร์หลวงญาณภิรมย์

จำหน้ายคณฤถาถ

พระรอก ๓ ประโยค วิชามหาธาตุกลสาชาบ ๑

พระเพง ๓ ประโยค วัชรุดไม้อยู่ ๑

คณฤถาถ

วัดวังขี้สาธา ๓

พระมหาแก้ว พรวรษา ๒๒ เกิม ๕ ชั้น ๑
เป็น ๖ ประโยค คัมภีร์พระปวิศักรมธากา

พระปลัดไทรพรวรษา ๑๓ แปลได้ ๓ ประโยค

พระอ้อม พรวรษา ๗ แปลได้ ๓ ประโยค

คัมภีร์ธรรมกิติ พระปวิศักรมธากา

วัดจักรวรรดิราชาวาส ๓

พระมหาทักษิ พรวรษา ๔ เกิม ๕ ชั้น ๑
เป็น ๖ ประโยค ศิษย์หลวงญาณภิรมย์

พระบุญ พรวรษา ๕ แปลได้ ๓ ประโยค
สามเณรเชย อายุ ๒๐ แปลได้ ๓ ประโยค

ศิษย์พระวราญาณมุนี หลวงญาณภิรมย์
วัดสระบุรีวรมณ ๑

สามเณรแมน อายุ ๑๕ แปลได้ ๔ ประโยค
ศิษย์เมทวเรือง

วัดพระเชตุพนทศ ๖

สามเณรวีว อายุ ๑๗ เกิม ๓ ชั้น ๑
เป็น ๖ ประโยค ศิษย์พระพิณลขรรณ

พระญาณ พรวรษา ๑๗ แปลได้ ๓ ประโยค
ศิษย์พระปริยัติธรรมธาดา

พระบัว พรวรษา ๑๑ แปลได้ ๓ ประโยค
ศิษย์หลวงญาณภิรมย์

พระเจริญ อายุ ๒๑ แปลได้ ๓ ประโยค
ศิษย์อาจารย์สระ

วัดชนะสงคราม ๑

สามเณรวีว อายุ ๑๕ แปลได้ ๔ ประโยค
ศิษย์พระปริยัติธรรมธาดา

วัดราชสิทธิธาราม ๑

พระโต พรวรษา ๖ แปลได้ ๓ โยค
ศิษย์พระธมมเมธาจารย์

วัดกุดดงเมืองสมุทรปราการ ๒

พระขัม พรวรษา ๑๐ แปลได้ ๓ ประโยค
ศิษย์หลวงญาณภิรมย์

พระกร้าม พรวรษา ๑ แปลได้ ๓ ประโยค
ศิษย์พระครูสุนทรสมุท

วัดราชจักร์ ๑

พระเล็งงามัญญ พรวรษา ๑๐ แปลได้ ๒
ประโยค ศิษย์พระสุเมธอาจารย์

วัดหน้ากอกเหนือ

มหาเจี๊ววัดประยุรวงษ เกิม ๓ ชั้น ๑
เป็น ๕ ประโยค ไปเหนือ ๑

พระขาว ๓ ประโยควัดพระเชตุพนทศ ไป
เมืองเหนือ ๑

พระเทศ ๓ ประโยควัดจักรวรรดิอาวาส ๑
สามเณรชู ๓ ประโยค วัดพระเชตุพนทศอีก ๑

สามเณรตึก ๓ ประโยค วัดราชหนักทาศึก ๑

คณะใต้

วัดสุทัศน์เทพวราราม ๕

พระมหาชู พรวรษา ๑๖ เกิม ๖ ชั้น ๑
เป็น ๕ ประโยค

พระมหาแพ พรวรษา ๑๐ เกิม ๖ ชั้น ๑
เป็น ๕ ประโยค

พระครูมงคลวิลาส พรวรษา ๔ แปลได้
๖ ประโยค

พระอัญญ พรวรษา ๒ แปลได้ ๔ ประโยค
สามเณรชม อายุ ๑๗ เกิม ๓ ชั้น ๑

เป็น ๖ ประโยค

พระพวง พรวรษา ๔ แปลได้ ๓ ประโยค
พระอู่ พรวรษา ๖ แปลได้ ๓ ประโยค

พระชวง อายุ ๒๑ แปลได้ ๓ ประโยค
ศิษย์พระธรรมวโรคม

วัดราชบุรณ ๑

พระปลัดอิม พรวรษา ๑๕ เกิม ๓ ชั้น ๑
เป็น ๖ ประโยค ศิษย์พระธรรมไตรโลก

วัดมทรณพาราม ๒

พระมหาสุ่น พรวรษา ๕ เกิม ๖ ชั้น ๑
เป็น ๕ ประโยค

พระกิต พรวรษา ๑๑ แปลได้ ๓ ประโยค
ศิษย์หลวงญาณภิรมย์

วัดราชโฆสิตาราม ๒

พระพุฒ พระยา ๓ แปลได้ ๓ ประโยค
คิยพระปริยัติธรรมชาวท
พระเที่ยง พระยา ๑ แปลได้ ๓ ประโยค
คิยทลวงญาณภิรมย์

วัดมหาพฤฒาราม ๑

พระสมุห์อุ่ม พระยา ๖ แปลได้ ๓ ประโยค
คิยพระธรรมไตรโลก

วัดสมรวงษสิทธิ์วราราม ๕

พระมหาวร พระยา ๓ เกิม ๓ ชั้น ๑ เป็น ๕
ประโยค

สามเณรอุ่ม อายุ ๑๕ แปลได้ ๕ ประโยค
พระช่วง พระยา ๓ แปลได้ ๓ ประโยค
พระพวาม อายุ ๑๒ แปลได้ ๓ ประโยค
คิยพระปริยัติธรรมชาวท

วัดสมรชัยนิกราราม ๒

พระมหาสังฆ พระยา ๑๒ เกิม ๓ ชั้น ๑
เป็น ๕ ประโยค คิยพระคุณวงษ
สามเณรเล็งรามัญ อายุ ๑๕ แปลได้
๒ ประโยค คิยพระมหาสังฆ

วัดพิศนพิษ ๑

พระนวม พระยา ๔ แปลได้ ๓ ประโยค
คิยพระโพธิวงษ

วัดศาลาปูน ๑

พระวัฑฒ พระยา ๖ แปลได้ ๓ ประโยค
คิยพระญาณไตรโลก อารววิพวม

วัดคุณนวม ๑

สามเณรวิน อายุ ๑๕ แปลได้ ๓ ประโยค
คิยมหาทน

รวมพระสงฆ์สามเณร ที่เข้าแปลพระปริย
ธรรมแล้ว ได้รับตำแหน่งเป็นเปรียญ ทั้ง ๕ คณะ

พระเปรียญ ๖ ประโยค ๕
พระเปรียญ ๕ ประโยค ๕
พระเปรียญ ๕ ประโยค ไทย ๑๗

รามัญ ๑ รวม ๑๔

พระเปรียญ ๓ ประโยค ๓๗
พระรอมัญเปรียญ ๒ ประโยค ๑
รวมพระสงฆ์เปรียญ ๗๐ รูป
สามเณรเปรียญ ๕ ประโยค ๑
สามเณรเปรียญ ๕ ประโยค ๔
สามเณรเปรียญ ๓ ประโยค ๖
สามเณรเปรียญรามัญ ๒ ประโยค ๕

รวม ๑๖

จำศนาย

พระเปรียญ เปนพระราชาคณะ ๒
พระเปรียญ ไปเมืองเหนือ ๓
พระเปรียญ ลาศิกขาบท ๑
พระเปรียญ อาพาธ ๑ รวม ๗
สามเณรเปรียญลาศิกขาบท ๒

แต่เปรียญที่กล่าวมาแล้ว ว่ารับมีใครพัก
เปรียญยามนี้ไม่ทำไป ที่ยังคงถือพักคเดิมอยู่
ก็มี เพราะที่เป็นนานานุกรมแล้ว ไม่ออกกราคำ
แห่งเป็นแต่รับใครยาม คงถือพักคเดิมอยู่ คือ
หม่อมเจ้าพระภชฉนงค์ คงถือพักเลี่ยมเดิม ๑
พระครูเขมาภินชธรรม คงถือพักพระครู ๑
พระครูวิสุทธิสารภณวศวรรณีเขต คงถือพักพระ
ครู ๑ นอกนั้นก็เปลี่ยนพักตามยศเปรียญทั้งสิ้น
อันพระเปรียญที่รับวันนี้ โยภคพระราชทานนิกย
ภักธคามลำดับประโยค อย่างเช่นเคยมาแต่ก่อน
คือ ๖ ประโยคนิกยภักท คงถือคสองคำสิ่ง
๕ ประโยคไทย ๕ ประโยครามัญ นิกยภักทถือค
สองคำสิ่ง ๕ ประโยคไทย นิกยภักทถือค
ยบท แต่ ๓ ประโยคไทย ๒ ประโยครามัญ ได้
รับพระราชทาน แต่ใครรับตามธรรมเนียมเดิม
อันจะโยภคเกล้า ๑ ให้เลื่อนสมณถานันดร
ศักดิ์ หม่อมเจ้าพระอรุณนิภาคุณากร ชั้นเสมอบค
พระธรรมไตรโลก นิกยภักทถือคสองคำสิ่ง

สามบาท ตั้งถาปนารูปกรมท่าแห่ง วินัยธร วินัย แว่นฟ้าในพลับพลา ทรงทอดผ้าขาว ๒๐ พับ
ธรรม ชั้นเล็ก ๒ องค์

ก็ยกไปวัดให้พระอมรารักรักรจิต เป็นเจ้าคณะ
รอง ในกรุงเก่ายกวัดในแขวงกรุงเก่า ทั้งแต่คือ
เมืองประทุมธานี จนเกาะพระมาชินวัดในเวศกรรม
วัด ตั้งถาปนารูปกรมท่าแห่งวินัยธร วินัยธรรม
เพิ่มขึ้นด้วย

พระราชทานเพลิงพระบุพโพ

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ

เจ้าฟ้าศิริราชกกุธภัณฑ์

ณวันพุธ เดือนสิบ ขึ้นสิบสามค่ำ ยี่กนนพศก
เวลาเช้าสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ แลเจ้าพนักงาน
งานได้ เปลี่ยนพระโกษ ซึ่งทรงพระศพสมเด็จพระ
พระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าศิริราชกกุธภัณฑ์เชิญ
พระศพลงพระโกษลงในกลดอย่างเล็ก พระโกษ
หุ้มทองคำรูปทองใหญ่ประดับนอก พระโกษ
ทั้ง ๒ องค์นี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
พระองค์เจ้าจักรวรรดิวงษ์ ทำขึ้นใหม่เฉพาะ
แต่งานนี้ครั้งเดียว แล้วเชิญขึ้นประดิษฐาน
ขึ้นแว่นฟ้าตามเดิม แล้วเชิญเครื่องที่ขึ้นในพระโกษ
ลงในถ้ำพระบุพโพ จะได้เชิญพระบุพโพไปพระราช
ทานเพลิงที่วัดมหาธาตุอันนี้

เวลาบ่าย ๒ โมงเศษพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ
พระราชดำเนินไป ประทับพลับพลาวิเศษมหาธาตุ
โปรดให้แต่พระบุพโพแต่หอธรรมสังเวช ไป
ออกประตูวิเศษนคร ประตูสนทนต์ทิศใต้ไป
หน้ามหาธาตุ เชิญเจ้าพระบุพโพขึ้นตั้งบน

พระราชทานถาปนารูปกรม ๒๐ สกปรกจนแล้วสกปรก
กรมราชวัตรของหลวงอีก ๑๐๐ แล้วมีสกปรกจน
ผ้าไตร ผ้าขาวพับของพระนางเจ้าพระราชเทวีอีก
แล้วพระบรมวงษานุวงษ์ฝ่ายหน้าสกปรกจน ผ้าขาว
พับอีกเป็นอันมาก สกปรกจนเสร็จแล้ว เชิญเจ้า
พระบุพโพไปเข้า เมรุผ้าขาวหลังพลับพลา เชิญพระ
บุพโพ ลงสู่ที่พระราชทานเพลิง แล้วพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชทานเพลิง เจ้าพนักงาน
ประโคนแตวสังฆกลองชนะ แล้วพระบรมวงษานุวงษ์
ข้าราชการถวายพระเพลิงโดยลำดับกัน เวลาบ่าย ๕
โมงเศษพระเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับพระบรมมหาราชวัง

กระบวนแต่พระบุพโพ มีเสลี่ยงโถงรองบุษบก
เพลิง ขงมังกรหน้า ๖๐ หลัง ๘๐
พิณพาทย์ไทยหน้า ๑ สำหรับ หลัง ๑ สำหรับ
กลองแขกสำหรับ ๑ กลองชนะ ๓๐ สำหรับ
จากกลอง ๒ แตรสังข์ ๑๖ เครื่องสูงขึงแซก
๑๔ องค์ พระราชยานลงทรงถ้ำพระบุพโพ
คลุมทาด มีภูษามาลาประคอง ๑ ถวาย
พระกลศ ๑ แลมีพัดโบกขึงสังข์ ๒ อินพรม ๑๑
คู่เคียงแถวตลอดในกรมมหาดไทยกระลาโหม ๑๑
นาย คู่หน้า ๖๐ หลัง ๘๐ ตามพระบัญชาพิเศษ

บอกให้รู้

ณวันพฤหัสบดี เดือนสิบ แรมหกค่ำ เวลา
บ่าย ๕ โมง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ
พระราชดำเนินโดยเรือกลไฟ ไปประพาศเกาะถ้ำ
นันทวันพุม เดือนสิบ วันสิบสองค่ำ จะเสด็จ
กลับกรุงเทพมหานคร